

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากรัฐมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณสุขต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนภายในรัฐ เช่น จัดตั้งสาธารณสุขูปโภคต่าง ๆ ให้กับประชาชน ในการจัดทำบริการสาธารณสุขนั้น บางครั้งรัฐมีความจำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐเพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณสุขบรรลุผล เช่น รัฐมีความจำเป็นต้องจัดให้มีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อก่อสร้างถนนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การจราจร และเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ซึ่งการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นี้ก่อให้เกิดการกระทบสิทธิของประชาชนผู้ถูกเวนคืนเนื่องจากการกระทบสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติให้การรับรองไว้ในมาตรา 48 ว่า "สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ" เมื่อสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติรับรองไว้ การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำได้เพียงเท่าที่กฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น ตามที่ปรากฏในมาตรา 49 ว่า "การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ การผังเมือง การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการเกษตรหรือการอุตสาหกรรม การปฏิรูปที่ดิน หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายในการเวนคืนนั้น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ" และในวรรคสองกำหนดว่า "การกำหนดค่าทดแทนตามวรรคหนึ่ง ต้องกำหนดให้อย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติ การได้มา สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ และความเสียหายของผู้ถูกเวนคืน"

ในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นรัฐดำเนินการเพื่อจัดทำบริการสาธารณสุขแต่ก็ทำให้ผู้ที่ถูกเวนคืนได้รับผลกระทบ รัฐจึงมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้ถูกเวนคืนโดยจ่ายให้อย่างเป็นธรรมทั้งแก่ผู้ถูกเวนคืนและสังคม เนื่องจากในการจ่ายเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นต้องมีการนำเงินงบประมาณแผ่นดินมาจ่ายให้ ซึ่งถือว่าเป็นเงินของประชาชนทั้งประเทศ ในการใช้จ่ายจึงต้องมีความระมัดระวัง ไม่ให้มีการใช้จ่ายไปในทางที่ไม่เหมาะสม ในทางกลับกันประชาชนผู้ถูกเวนคืนก็ได้รับผลกระทบจากการเวนคืน หากมีการจ่ายเงินค่าทดแทน

ในราคาที่สูงเกินไป ผู้ถูกเวนคืนก็ย่อมได้รับความเสียหาย ก็จะไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืน แต่ถ้าหากมีการจ่ายเงินค่าทดแทนในราคาที่สูงเกินไปก็จะทำให้รัฐต้องเสียเงินงบประมาณซึ่งเป็นเงินของประชาชนทั้งประเทศไปโดยไม่สมควร การกำหนดเงินค่าทดแทนให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจ่ายเงินค่าทดแทนไว้หลายมาตราด้วยกันคือตั้งแต่มาตรา 21 ถึงมาตรา 24 โดยมาตรา 21 ซึ่งเป็นมาตราหลักที่วางหลักเกณฑ์ทั่วไปไว้บัญญัติว่า "เงินค่าทดแทนที่จะให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา 18 นั้น ถ้ามิได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับใดโดยเฉพาะแล้วให้กำหนดโดยคำนึงถึง (1) ราคาที่ซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนตามที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา 6 (2) ราคาของอสังหาริมทรัพย์ที่มีการตีราคาไว้เพื่อประโยชน์แก่การเสียภาษีบำรุงท้องที่ (3) ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม (4) สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์นั้น และ (5) เหตุและวัตถุประสงค์ของการเวนคืน

วรรคสองบัญญัติว่า ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืนและสังคม วรรคสามบัญญัติว่า ถ้าการงานหรือกิจการอย่างใดที่ทำไปในการเวนคืน ได้กระทำให้อสังหาริมทรัพย์ที่เหลืออยู่นั้นมีราคาสูงขึ้น ให้เอาราคาที่สูงขึ้นนั้นหักออกจากเงินค่าทดแทน แต่ไม่ให้ถือว่าราคาอสังหาริมทรัพย์ที่หวนขึ้นนั้นสูงไปกว่าจำนวนเงินค่าทดแทนเพื่อจะให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายกลับต้องจ่ายเงินให้อีก วรรคสี่บัญญัติว่า ถ้าต้องเวนคืนอสังหาริมทรัพย์แต่เพียงส่วนหนึ่ง และส่วนที่เหลือนั้นราคาลดลงให้กำหนดเงินค่าทดแทนให้เฉพาะสำหรับส่วนที่เหลืออันราคาลดลงนั้นด้วย วรรคห้าบัญญัติว่า การคำนวณว่าอสังหาริมทรัพย์ใดมีราคาสูงขึ้นตามวรรคสอง หรือราคาลดลงตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา วรรคหกบัญญัติว่า ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่อาศัย หรือประกอบการค้าขาย หรือการงานอันชอบด้วยกฎหมายอยู่ในอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนนั้น และบุคคลดังกล่าวได้รับความเสียหาย เนื่องจากการที่ต้องออกจากอสังหาริมทรัพย์นั้นให้กำหนดเงินค่าทดแทนให้สำหรับความเสียหายนั้นด้วย"

นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดให้มีการอุทธรณ์เงินค่าทดแทนต่อรัฐมนตรีได้ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในราคาค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนดให้ และหากยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนด ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนก็ยังสามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ เพื่อขอให้ศาลกำหนดค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นได้ ตามที่ปรากฏใน

มาตรา 25 และ 26 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มีขั้นตอนสำหรับเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ถูกเวนคืนหลายกระบวนการด้วยกัน

ในอดีตก่อนมีการจัดตั้งศาลปกครองหากผู้ถูกเวนคืนไม่พอใจในจำนวนเงินค่าทดแทนที่ได้รับแล้วอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี ต่อมารัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์แล้วแต่ผู้ถูกเวนคืนยังไม่พอใจหรือรัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนด ผู้ถูกเวนคืนก็สามารถนำคดีไปฟ้องยังศาลยุติธรรม หรืออาจร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ซึ่งเป็นองค์กรกึ่งตุลาการก็ได้ จนกระทั่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นในประเทศไทยเป็นครั้งแรก แต่ก็ยังมิได้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นจนกระทั่งในปี 2542 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 จึงเป็นจุดเริ่มของการมีศาลปกครอง แต่ศาลปกครองก็ยังมีได้เปิดทำการจนกระทั่งวันที่ 9 มีนาคม 2544 จึงได้มีการเปิดทำการศาลปกครองกลางและศาลปกครองสูงสุด คดีพิพาทเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง เพราะเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

ในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นรัฐต้องจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้ถูกเวนคืน มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดเงินค่าทดแทนดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เนื่องจากเป็นหลักเกณฑ์ที่วางไว้เป็นการทั่วไปทำให้เกิดปัญหาความแน่นอนชัดเจนในการปฏิบัติ มีการนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาปรับใช้กับแตกต่างกันตั้งแต่ในชั้นการกำหนดค่าทดแทนเบื้องต้นของคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นจนมาถึงการพิจารณาพิพากษาของศาล เช่น กฎหมายกำหนดให้นำราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดในวันที่พระราชกฤษฎีกาใช้บังคับมาประกอบการพิจารณา แต่ปรากฏว่าในความเป็นจริง ไม่สามารถหาราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดในวันดังกล่าวได้ ในการพิจารณาจึงอาจต้องอาศัยเทียบเคียงราคาซื้อขายในช่วงระยะเวลาใกล้เคียง ทำให้เกิดปัญหาว่าจะถือว่าระยะเวลาใดเป็นระยะเวลาใกล้เคียงที่จะนำมาเทียบเคียงได้ หรือประเด็นเกี่ยวกับสภาพทำเลที่ตั้งของที่ดินเกิดปัญหาว่าจะนำหลักเกณฑ์ใดมาพิจารณาว่าสภาพที่ดินแบบใด ที่ตั้งที่ดินที่ใด ควรกำหนดค่าทดแทนในราคาเท่าใด นอกจากนี้ในการพิจารณาว่าค่าทดแทนมีความเหมาะสมหรือเป็นธรรมหรือไม่ ยังมีปัญหากรณีราคาประเมินเพื่อเรียกเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งไม่ค่อยมีการให้ความสำคัญนัก เพราะเป็นราคาที่กำหนดไว้นานแล้วไม่มีการปรับปรุงแก้ไขทำให้มีราคาต่ำกว่าราคาอื่น ส่วนราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมก็มักถูกผู้ถูกเวนคืนโต้แย้งว่าเป็นราคาที่ต่ำกว่าความเป็นจริงที่มีการซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาด ในขณะที่ผู้มีหน้าที่กำหนดค่าทดแทนมักจะ

เห็นว่าเป็นราคาที่เหมาะสมและนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดค่าทดแทนส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังไม่ปรากฏว่าในการกำหนดค่าทดแทนได้มีการกำหนดโดยอาศัยหลักการประเมินทางคณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ มาประกอบการพิจารณาซึ่งจะทำให้มีความชัดเจนมากขึ้น สามารถอธิบายได้ว่าทำไมที่ดินแปลงนี้จึงควรได้รับค่าทดแทนเท่านี้ ส่วนเหตุและวัตถุประสงค์ของการเวนคืนก็ไม่ค่อยได้รับความสำคัญนัก โดยหน่วยงานของรัฐมักจะอ้างว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งที่จริงแล้วในบางกรณีถึงแม้จะเป็นการเวนคืนเพื่อจัดทำบริการสาธารณะเหมือนกัน แต่ลักษณะของบริการมีความแตกต่างกัน บางอย่างเป็นการเวนคืนเพื่อจัดทำบริการสาธารณะที่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ใช้บริการ เช่น ทางพิเศษต่าง ๆ การเวนคืนเพื่อก่อสร้างรถไฟฟ้าหรือรถไฟใต้ดิน ที่มีการเรียกเก็บค่าโดยสารจากผู้ใช้บริการ ซึ่งจะมีความแตกต่างจากการเวนคืนเพื่อก่อสร้างทางหลวงธรรมดา ถึงแม้ว่าจะเป็น การก่อสร้างเพื่อประโยชน์สาธารณะเช่นเดียวกัน แต่เมื่อมีการเก็บค่าธรรมเนียมการใช้บริการย่อมทำให้มีรายได้เข้ามาในกิจการของหน่วยงานที่ถูเวนคืนนั้น จึงควรที่จะให้ค่าทดแทนการเวนคืนมากกว่าการเวนคืนธรรมดาเพราะเป็นการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินโดยไม่ได้รับผลตอบแทน อีกทั้งบริการประเภทที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ใช้นั้นมิใช่สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต้องมี แต่เป็นการจัดทำเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนมากขึ้น เหตุผลและความจำเป็นในการเวนคืนจึงมีน้อยกว่าการเวนคืนเพื่อจัดทำสาธารณูปโภคพื้นฐาน เมื่อความจำเป็นน้อยกว่า ให้ประโยชน์เฉพาะคนบางกลุ่ม ในการกำหนดค่าทดแทนจึงควรมีความแตกต่างกันระหว่างการเวนคืนเพื่อจัดทำบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานกับเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อการอำนวยความสะดวก กฎหมายก็ระบุชัดเจนว่าในการกำหนดค่าทดแทนต้องคำนึงถึงเหตุและวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนประกอบด้วย แต่ปรากฏว่ามีการนำมาพิจารณาน้อยมาก โดยอ้างแต่เพียงว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งที่จริงแล้วหากมิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ รัฐย่อมไม่มีความชอบธรรมในการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์

นอกจากนี้ในรัฐธรรมนูญยังได้บัญญัติว่าให้คำนึงถึงการได้มาซึ่งที่ดิน และความเสียหายของผู้ถูกเวนคืนด้วย แต่ปรากฏว่าในการพิจารณากำหนดค่าทดแทนมักจะไม่ค่อยได้พิจารณาถึงการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน และไม่ได้คำนึงถึงความเสียหายอย่างอื่น เช่น ค่าเสียโอกาสในการประกอบธุรกิจ ค่าใช้จ่ายในการหาที่อยู่ใหม่ เป็นต้น มักจะพิจารณาเฉพาะค่าทดแทนที่ดิน ค่าทดแทนสิ่งปลูกสร้าง ค่าทดแทนพืชผลต้นไม้ ค่าขนย้ายเฉพาะในบางกรณี เป็นต้น ซึ่งการที่ไม่ได้พิจารณาถึงยอมทำให้ผู้ถูกเวนคืนได้รับความเสียหาย เพราะเขาได้รับความเสียหายจริงแต่มิได้รับการนำมาพิจารณากำหนดค่าทดแทน ในเรื่องการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นก็ไม่ได้รับการพิจารณาเท่าใดนัก คงเป็นเพราะเห็นว่าไม่มีส่วนสำคัญต่อราคามากนัก โดยเฉพาะที่ดินที่ได้รับมรดกตกทอดกันมา นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาอีกว่าในบาง

กรณีผู้ถูกเวนคืนซื้อที่ดินมาเพื่อวัตถุประสงค์ในการอยู่อาศัยหรือประกอบธุรกิจการค้าโดยเฉพาะ เช่น ซื้อที่ดินแปลงนี้มาเพื่ออยู่อาศัยเพราะอยู่ใกล้ที่ทำงานและอยู่ใกล้โรงเรียนของลูก หรืออาจซื้อ มาเพื่อประกอบธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งบางครั้งอาจยอมซื้อมาในราคาที่สูงกว่าปกติ เพราะคาดหวังถึงผลกำไรในอนาคต หรือเป็นที่ที่อยู่อาศัยกันมานานตั้งแต่ปู่ย่าตายาย การที่ถูก เวนคืนทำให้ต้องหาที่อยู่ใหม่ ทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในการพิจารณากำหนดเงิน ค่าทดแทนมักจะมีได้พิจารณาถึงสิ่งเหล่านี้เลย อีกกรณีหนึ่งคือกรณีที่มักจะอ้างว่าผู้ถูกเวนคืน ได้รับประโยชน์จากการเวนคืนเพราะที่ดินส่วนที่เหลือมีราคาสูงขึ้น จึงกำหนดราคาค่าทดแทน ให้ค่อนข้างต่ำ การคิดเช่นนี้อาจไม่เป็นธรรมกับผู้ถูกเวนคืนก็ได้ เพราะในบางกรณีเจ้าของที่ดินอาจ ต้องการอยู่อาศัยอย่างเงียบสงบ อยู่ในที่ที่ไม่พลุกพล่าน หรือที่ดินส่วนที่เหลืออยู่อาจไม่พอที่จะใช้ ทำประโยชน์ได้แต่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะร้องขอให้รัฐซื้อที่ดินส่วนที่เหลือได้

สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณากำหนดเงินค่าทดแทน ทั้งสิ้น แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่าองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเวนคืนมีการนำมาประกอบการ พิจารณาแตกต่างกัน จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นจะเห็นได้ว่าการกำหนดค่าทดแทนการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายไทยยังมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่มาก การหาแนวทางในการ กำหนดค่าทดแทนที่เหมาะสมสำหรับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยจึงเป็นปัญหา สำคัญที่ควรศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระบบการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ของไทยตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ การดำเนินการของเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการของผู้ถูกเวนคืน จะทำให้เข้าใจถึงกระบวนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายไทย และจะทำให้เข้าใจถึง สาเหตุของการไม่พอใจในจำนวนเงินค่าทดแทนที่ได้รับ และเมื่อทำการศึกษาดังกล่าวด้วย การเวนคืนของต่างประเทศควบคู่กันไป ตลอดจนถึงศึกษาถึงแนวทางการชี้ขาดข้อพิพาทของศาล ก็น่าจะทำให้สามารถหาแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ตลอดจนพัฒนากฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์และกระบวนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ของไทยได้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530
2. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของการที่ผู้ถูกเวนคืนไม่พอใจในจำนวนเงินค่าทดแทน ที่ได้รับ

3. เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ความเป็นมา หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดค่าทดแทน การวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในประเทศฝรั่งเศส อังกฤษ และเยอรมัน

4. เพื่อศึกษาถึงการชี้ขาดข้อพิพาทและแนวทางในการกำหนดค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ของไทยโดยเปรียบเทียบระหว่างศาลยุติธรรมและศาลปกครอง

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

การจ่ายค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยสร้างความไม่พอใจให้แก่ผู้ถูกเวนคืนเป็นจำนวนมากในจำนวนเงินค่าทดแทนที่ได้รับ ทั้งนี้ เนื่องมาจากหลักเกณฑ์และแนวทางที่หน่วยงานของรัฐนำมาใช้ในการกำหนดเงินค่าทดแทนยังไม่ชัดเจนและมีความแตกต่างกัน การศึกษาถึงกระบวนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ของไทยตั้งแต่เริ่มต้นไปจนถึงสิ้นสุด และการเปรียบเทียบการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทของศาลยุติธรรมและศาลปกครองในเรื่องระยะเวลาในการฟ้องคดี หลักกฎหมายและเหตุผลในการกำหนดค่าทดแทน และอำนาจในการวินิจฉัยหรือพิพากษา จะทำให้ได้แนวทางและหลักเกณฑ์ที่เป็นธรรมในการกำหนดค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์สำหรับศาลปกครอง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษากระบวนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ของไทยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530

2. ศึกษาแนวคิดพื้นฐาน ความเป็นมา หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดค่าทดแทน และการชี้ขาดข้อพิพาทของกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ของประเทศฝรั่งเศส อังกฤษ และเยอรมัน

3. ศึกษาการชี้ขาดข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ของศาลยุติธรรมและศาลปกครองในเรื่องระยะเวลาในการฟ้องคดี หลักกฎหมายและเหตุผลในการกำหนดค่าทดแทน และอำนาจในการวินิจฉัยหรือพิพากษา

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิธีการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้าจากบทบัญญัติกฎหมาย ตำรากฎหมาย หนังสือบทความทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิ แนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำวินิจฉัย คำพิพากษาและคำพิพากษาฎีกา ที่เกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 และศึกษาบทบัญญัติกฎหมาย ตำรากฎหมาย หนังสือบทความทางวิชาการของนักวิชาการต่างประเทศที่เกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในประเทศฝรั่งเศส อังกฤษ และเยอรมัน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงกระบวนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ของไทยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530
2. ทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ผู้ถูกเวนคืนไม่พอใจในจำนวนเงินค่าทดแทนที่ได้รับ
3. ทำให้ทราบระบบกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในต่างประเทศในเรื่องแนวคิดพื้นฐาน ความเป็นมา หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดค่าทดแทน ตลอดจนการชี้ขาดข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการกำหนดค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
4. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการชี้ขาดข้อพิพาทของศาลยุติธรรมและศาลปกครองในเรื่องระยะเวลาการฟ้องคดี หลักกฎหมายและเหตุผลในการกำหนดค่าทดแทน และอำนาจในการพิพากษาคดีเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
5. สามารถนำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์หาสาเหตุของการที่ผู้ถูกเวนคืนไม่พอใจในจำนวนเงินค่าทดแทนที่ได้รับ เปรียบเทียบการชี้ขาดข้อพิพาทและการกำหนดค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ของศาลยุติธรรมกับศาลปกครองเพื่อให้ทราบถึงผลดีผลเสียของการวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าว
6. ทำให้ได้แนวทางในการกำหนดค่าทดแทนที่เหมาะสมสำหรับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ของประเทศไทยต่อไป เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปรับปรุงกระบวนการเวนคืนและการกำหนดค่าทดแทนทำให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกเวนคืนและสังคม